

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI ANABİLİM DALI

ROMATOLOJİ BİLİM DALI -SERVİS OLGU SUNUMU

11 MAYIS 2023 PERŞEMBE

ARAŞ. GÖR. DR. AYTEN İBRAHİMOVA

Olgu

- 3 yaş
- Erkek

Şikayet

- Karın ağrısı
- Kabızlık
- Kanlı dışkılama

Hikaye

- Hasta 2 gündür olan karın ağrısı nedeni ile Çocuk Acil'e başvurmuş.
- İnvajinasyon şüphesiyle Çocuk Cerrahisi servisine yatırılmış ve takip edilmiş. Takipte invajinasyon düşünülmeyen hasta kabızlık tedavisi verilerek taburcu edilmiştir.
- 5 gün sonra hasta karın ağrısının tekrarlaması, kabızlık ve dışkıda kan görülmesi şikayeti ile tekrar acile başvurmuş.

Özgeçmiş

- 36.Gebelik haftasında, 1900gr, C/S doğum.
- İlk 9 gün Yenidoğan yoğun bakımında yatışı olmuş.(Solunum sıkıntısı sebebiyle)
- Aşıları Sağlık Bakanlığı aşı takvimine uygun yapılmış.
- Geçirilmiş operasyon öyküsü yok.
- Bilinen alerjisi yok.
- Bilinen hastalık yok.

Soygeçmiş

- Anne:33 yaş, **Proteinüri** sebebiyle nefroloji takipli.
- Baba:35 yaş, Sağlıklı.
- Akrabalık yok.
- Ailede başka bir hastalık öyküsü yok.
- 1.Çocuk: Kız, 11 yaş, **Kalp hastalığı**.
- 2.çocuk.Kız, 8 yaş, Sağlıklı.
- 3.çocuk: Hastamız.

Fizik Muayene

- Ateş:36.5 derece
- Nabız: 116/dk (10-90P)
- Solunum sayısı 26/dk (10-90P)
- Kan basıncı 100/60 mmHg (50-90P)
- Ağırlık :12.5 kg/-1.30 SDS
- Boy:90 cm/-1.71 SDS
- BMI:15.6 kg/m²/-0.28 SDS

Fizik Muayene

- Genel durum orta, bilinci açık. Nörolojik defisit yok.
- Cilt rengi normal, siyanoz ve sarılık yok. Turgor, tonus normal.alt ekstremitelerde kırmızı deriden kabarık,basmakla solmayan ,pupura tarzında döküntüler mevcut.(döküntüler hastanın şikayetlerinin başlamasından 20 gün sonra ortaya çıkmıştır)
- Orofarenks normal ve postnazal akıntı yok. LAP yok.
- Her iki hemitoraks solunuma eşit katılıyor. Kalp ritmi düzenli. S1+ S2+. Ek ses, üfürüm yok.
- **Batın distandü**, defans-rebound yok. Organomegali yok. Asit yok. **Sağ alt kadranda hassasiyet mevcut.**
- Genitoüriner sistem görünüm doğal. Haricen erkek.

Hemogram

- WBC: 38400 μL (3500-10000)
- NEU: 31880 μL (1500-7500)
- LYM: 3410 μL (1000-3500)
- EOS: 210 μL (30-300)
- HGB: 10,30 g/dL(12-16)
- MCV: 72,60 fL(80-98)
- PLT: 582.000 μL
- Periferik Yayma: PNL hakimiyetinde. Atipik hücre yok.

Biyokimya

- AKŞ: 97 mg/dL(60-106)
- Ürea: 18.1 mg/dL (15-50)
- Kreatinin: 0.15 mg/dL(0,7-1,2)
- AST: 13.9 U/L(<40)
- ALT: 5 U/L(<40)
- GGT: 6 U/L(10-70)
- ALP:107 U/L(40-130)
- LDH: 169U/L(135-250)
- Amilaz :85 U/L(20-100)
- Lipaz:8.7U/L(13-60)
- **Total protein: 42.3 g/L(60-90)**
- **Albumin :24.7 g/L(30-50)**
- Total bilirubin:<0,15 mg/dl(<1,2)

- **Na: 130, mmol/L(135-145)**
- Cl:98mmol/L(98-107)
- K: 4,22mmol/L)(3,5-5,5)
- Ca: 9.38 mg/dL(8,5-10,5)
- Magnezyum (Mg) :2 mg/dL(1,5-2,5)
- Fosfor (P) :3.85 mg/dL(2,5-4,5)
- Ürik asit: 3 mg/dl(3,5-7)
- Sedimentasyon: 8 mm/h(<15)
- **CRP: 78 mg/L(<5)**

Laboratuvar-Diğer

- PT-13.4 s(10-14)
- APTT-24.4s(20-30)
- INR-1.29(0.8-1.25)

- TîT
- Ph:7(5,5-8)
- Dansite: 1045(1005-1027)
- Keton+
- Kan: negatif, protein: negatif

Ayakta Direkt Batın Grafi

- Çocuk Acil servisinde Abdominal BT'si normal olarak yorumlanmış.
- Kabızlığı olan hastaya lavman yapılmış ve dışkılaması olmuş.
- Alınan kanlarında INR: 1.35 olarak gözlenen hastaya K vit enjeksiyonu yapılmış ve kontrol INR sonucu 1,29 olarak gözlenmiş.
- WBC: 38000, Neu: 31000 olan hastanın periferik yayması nötrofil hakimiyetindeymiş.
- Albumini 24 g/l, kontrolü 20 g/l olarak gözlenen hasta 1gr/kg'dan albümin infüzyonu almış.
- Hastaya piperasin tazobaktam başlanarak takip ve tedavisi için çocuk hastalıkları servise yatırışı yapıldı.

Patolojik Bulgular

- Karın ağrısı
- Kabızlık
- Kanlı dışkılama
- Batın distandü. Sağ alt kadranda hassasiyet mevcut.
- ADBG de hava sıvı seviyeleri
- Albümin düşüklüğü
- AFR yüksekliği

Ön tanı? Ek tetkik?

Ön tanı

- İnvajinasyon
- Enfeksiyöz kolit
- Meckel divertikülü
- İnfantil ve çok erken başlangıçlı inflamatuvar barsak hastalığı (VEO-IBD)

- Hemolitik-üremik sendrom (HÜS)
- İmmünoglobulin A vaskülit (IgAV; Henoch-Schönlein purpurası [HSP])
- Apandisit
- İleus

Klinik Seyir

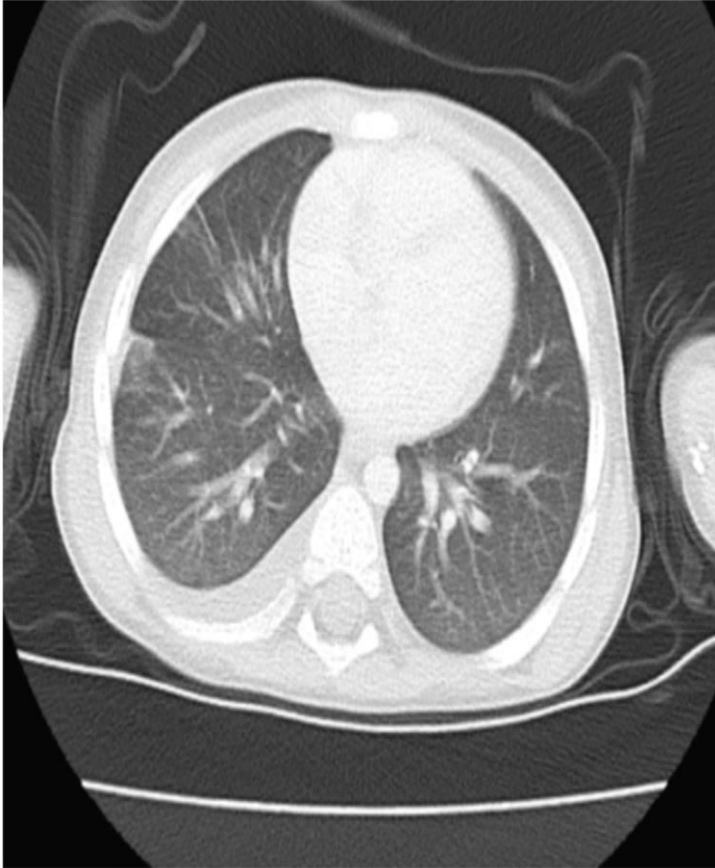
- Hastanın Abdominal US'si ve Abdominal BT'si normal olarak yorumlandı.
- GIS panel de negatif sonuçlandı.
- Dışkı kültürü üreme yok.
- Anal bant parazit yok.
- Gaita amip antijeni negatif.
- Viral seroloji tetkikleri patoloji izlenmedi.
- İdrar kültür üreme yok.
- Kan kültür üreme yok.
- Meckel Sintigrafi normal.
- Total Ig kompleksleri, flow sitometri ve ıg subgrup normal.
- Çölyak otoantikor negatif.
- Retikülosit Sayısı - 41800 / μ L(20 000-100 000)
- Haptoglobulin - 2,81 g/L (0,3-3)

PA Akciğer Grafi

Toraks Tomografi

Öksürük, takipne ve oksijen ihtiyacı nedeni ile

- Sağ akciğer orta lobda ve sağ akciğer alt lob superior segmentte **atelektazik dansite** artımları mevcuttur.
- Sağ plevral alanda 1 cm kalınlıkta sıvı izlendi.
- Taşipne ve O₂ desteği ihtiyacı, AFR yüksekliği olan hastaya Piperasilin Tazobaktam iv ve Azitromisin po tedavileri verildi.

Klinik Seyir

- Hastanın takiplerinde bacaklarından başlayarak kalçaya yayılan **döküntüsü** başladı.
- Döküntüleri basmakla solmayan, kaşıntısız, deriden hafif kabarık tarzda değerlendirildi.
- Ayak bileklerinde hafif **acı ve ödem** görüldü.

Şikayetlerin başlangıcından 20 gün sonra

Patolojik Bulgular

- Purpura tarzında alt ekstremitelerde belirgin döküntü
- Ayak bileklerinde ağrı, ödem
- Sağ akciğer parankim atelektazik alanlar, sağda plevral effüzyon
- O2 destek ihtiyacı
- Taşipne

Ön tanı? Ek tetkik?

Ön tanı

- ITP
- DIC
- HÜS
- Vaskülit
- İlaç erüpsiyonları
- Enfeksiyonlar
- Otoimmün hastalıklar

Klinik Seyir

- Çocuk Romatoloji tarafında değerlendirilen hasta **HSP** olarak düşünüldü.
- Metilprednizolon 2 mg/kg/gün po başlandı.
- Günlük TİT takibinde hematüri gözlenmedi.
- **Spot idrar protein/kreatinin 0,3(<0,2).**
- C3 (Kompleman 3) - 1,18 g/L(0,9-1,8)
- C4 (Kompleman 4) - 0,23 g/L(0,1-0,4)

Klinik Seyir

- Takibinde karın ağrısı ve deri lezyonları geriledi.
- Sistemik bulgusu ve yakınması olmayan, vital bulguları stabil, genel durumu iyi seyreden hasta, metilprednizolon ve lansoprazol reçete edilerek taburcu edildi.
- Servisimizde yattığı sürede 2 mg/kg/gün dozda metilprednizolon alan hastanın tedavisi; 2.hafta 1mg/kg/gün metilprednizolon, 3.hafta 0,5 mg/kg/gün metilprednizolon ve sonrasında kesilmesi şeklinde düzenlendi.

Kontrol Ayakta Direkt Batın Grafi

Çocuklarda akut karın ağrısında ayırıcı tanı

Süt çocuğu	Büyük çocuk	Adölesan
İnvaginasyon	Apandisit	Apandisit
Üriner sistem enfeksiyonu	Henoch-Schönlein purpurası	Pelvik inflamatuvar hastalık
Obstüksiyon	AGE	Pankreatit
Pnömoni	Hepatit	Chron hastalığı
Peritonit	Pankreatit	Peptik Ülser
Meckel divertikülü	Pnömoni	Hepatit
Malrotasyon	Piyelonefrit	Üriner sistem enfeksiyonu
AGE	Meckel divertikülü	Diabet mellitus

Henoch Schönlein Purpurası (HSP)

- İmmünoglobulin A vaskülit (IgAV), çocuklarda sistemik vaskülitin en yaygın şeklidir .
- Vakaların çoğu pediatrik yaş grubunda görülür.
- Tipik olarak kendi kendini sınırlar.

Epidemiyoloji

- Öncelikle 3 ila 15 yaşları arasında ortaya çıkan bir çocukluk hastalığıdır.
- IgAV'nin ortalama başlangıç yaşı altı ile yedi arasındadır.
- Nadiren yaz aylarında görülür.
- Enfeksiyöz ajanlar olası tetikleyiciler olarak gösterilmiştir.
- Ailesel Akdeniz ateşi olan hastalarda IgAV oranı anlamlı olarak daha yüksektir.
- MEFV patojenik varyantları olan hastalarda karın ağrısı ve invajinasyon daha yaygındır.

Patogenez

- IgAV, kompleman birikimi ve nötrofil alımı ile birlikte IgA birikimi ile ilişkili immün aracılı bir vaskülittir.
- Enfeksiyöz ,kimyasal,immünolojik, genetik ve çevresel faktörler patogeneizde rol oynamaktadır.
- İmmünofloresan çalışmaları ilgili tutulan dokularda IgA, kompleman bileşen 3 (C3) ve fibrin birikimini gösterir.

Klinik Belirtiler

- Trombositopeni ve koagülopati olmaksızın palpabl purpura
- Artrit/artralji
- Karın ağrısı
- Böbrek hastalığı
- Baskın IgA birikimi olan lökositoklastik vaskülit veya proliferatif glomerülonefrit.

Deri Belirtileri

- Döküntü, hastaların yaklaşık dörtte üçünde ortaya çıkan bulgudur.
  - Kaşıntılı olabilir ancak nadiren ağrılıdır.
  - Tipik olarak simetrik olarak dağılır.
  - Temel olarak alt ekstremiteler gibi yerçekimine/basınca bağlı alanlarda bulunur.
- Lokalize subkutan ödem sık görülen deri belirtileri arasındadır.

Eklemler Belirtileri

- Artrit/artralji hastaların yarısından fazlasında görülür .
- Başvuru anında tek semptom olarak nadirdir .
- Artrit genellikle geçici veya gezicidir.
- Oligoartikülerdir.
- Genellikle alt ekstremitelerde büyük eklemlerini etkiler.
- Sıklıkla belirgin periartiküler şişlik ve hassasiyet vardır.
- Hastalarda ciddi ağrı ve hareket kısıtlılığı olabilir.
- Artrit herhangi bir kronik hasara veya sekele neden olmaz.

Gastrointestinal Sistem Belirtileri

- Gastrointestinal semptomlar, IgAV'li çocukların yaklaşık yarısında görülür.
- Tipik olarak döküntünün ortaya çıkmasından sonraki sekiz gün içinde gelişir.
- Ağrı, submukozal kanama ve ödemden kaynaklanır.
- İnvajinasyon, IgAV'nin en sık görülen gastrointestinal komplikasyonudur.

Gastrointestinal Sistem Belirtileri

- Barsak iskemisi ve nekrozu
- İnvajinasyon ve
- Barsak perforasyonu
- Pankreatit
- Safra kesesi tutulumu
- Protein kaybettiren enteropati

- Bulantı
- Kusma
- Karın ağrısı
- Geçici paralitik ileus
- Gastrointestinal kanama

Figure 3 Palpable purpura on both of the patient's ankles and feet on hospital day 11.

Böbrek Hastalığı

- IgAV'li çocukların yüzde 20 ila 54'ünde böbrek tutulumu bildirilmiştir.
- En yaygın görünüm hematüri ve hafif proteinüridir.
- Nefrotik düzeyde proteinüri, yüksek serum kreatinin ve/veya hipertansiyon da görülebilir.

Diğer Organ Tutulumu

- Ürolojik tutulum, en yaygın skrotumdadır.
- Merkezi ve periferik sinir sistemi etkilenmesi sonucunda baş ağrıları, nöbetler, ensefalopati, fokal nörolojik bozukluklar, ataksi, intraserebral kanama ve merkezi ve periferik nöropati görülebilir.
- Solunum sistemi etkilenmesi sonucu akciğer difüzyon kapasitesinde bozulma ve göğüs radyografilerinde hafif interstisyel değişiklikler olabilir.
- Pulmoner hemoraji gibi ciddi akciğer tutulumu, IgAV'li hastalarda nadirdir .
- Keratit ve üveit, IgAV'nin nadir sekelleridir.

Tanı

- IgAV tanısı tipik olarak hastalığın klinik belirtilerine dayanır.
- **Biyopsi**
  - Biyopsi olağandışı bir IgAV sunumu olan veya önemli böbrek hastalığı olan hastalarda yapılabilir.
- **Laboratuvar testleri**
- **Görüntüleme çalışmaları**
  - Düz karın radyografisi, Abdominal ultrasonografi, Skrotal Doppler akış çalışmaları ve/veya radyonüklid taramalar...

Laboratuvar

- IgAV'li hastaların çoğunda serum IgA düzeylerinin yükseldiği, C3 seviyelerinin azaldığı bildirilmiştir.
- Hastalarda gizli veya aşikar gastrointestinal kanama nedeniyle normokromik anemi olabilir.
- Enflamasyon belirteçleri artabilir.
- Protrombin zamanı (PT), kısmi tromboplastin zamanı (PTT), kanama zamanı ve trombosit sayısı genellikle normaldir.
- İlk idrar tahlili de tipik olarak normaldir, ancak zamanla proteinüri ve/veya hematüri gelişebilir.

Ayırıcı Tanı

- **Purpura** Septisemi, immün trombositopeni (ITP), hemolitik üremik sendrom, lösemi ve pıhtılaşma hastalıkları (örn. hemofili) ile ilişkili olabilir.
  - Akut hemorajik bebeklik ödemi (AHEI)
  - Aşırı duyarlılık vaskülit
  - Diğer küçük damar vaskülitleri

Ayırıcı Tanı

- **Artrit ve artralji**
  - Otoimmün hastalıklar
  - Septik veya reaktif artrit ve toksik sinovit
  - SLE, Juvenil idiyopatik artrit (JIA) ve Romatizmal ateş
- **Karın ağrısı**
  - Akut karın acilleri
- **Böbrek hastalığı**
  - IgA nefropatisi

Tedavi

- Hafif ve kendini sınırlayan HSP’de hidrasyon, beslenme ve analjezinin sağlanmasını içeren destekleyici tedavi uygulanır.
- Steroidler, çoğunlukla önemli gastrointestinal tutulum veya hayati tehlike oluşturan diğer belirtileri tedavi etmek için kullanılır.
  - Prednizolon 1-2 hafta boyunca 1 mg/kg/gün verilip, sonrasında azaltılır.
  - Karın ve eklem ağrısını azaltır, ancak genel prognozu değiştirmez veya böbrek hastalığını önlemez.
  - Kortikosteroidlerin hızlı bir şekilde kesilmesi, belirtilerin tekrar ortaya çıkmasına neden olabilir.
- Etkinliği gösteren yeterli veri bulunmamasına rağmen, ağır vakalarda intravenöz immünglobulin ve plazma değişimi kullanılabilir.
- Kronik HSP nedeni böbrek tutulumu olan bazı vakalarda azatioprin, siklofosfamid, siklosporin ve mikofenolat mofetil dahil olmak üzere çeşitli immünsüpresif ajanlar ile tedavi denenmektedir.

Prognoz

- IgAV'li çocukların kısa ve uzun vadeli sonuçları genellikle mükemmeldir.
- Çocukların üçte ikisinde tekrarlayan epizodlar yoktur .
- Tekrar eden olgularda tipik olarak ilk başvurudan sonraki dört-altı ay içinde tekrar eder.
- Daha şiddetli bir IgAV seyri olan hastaların nüks riskinin artar.
- IgAV'nin başlangıç fazındaki morbidite, öncelikle gastrointestinal komplikasyonların bir sonucudur.
- Uzun vadeli prognoz genellikle gastrointestinal veya renal tutulumun ciddiyetine ve süresine bağlıdır.

İzlem

- Böbrek tutulumu gelişen çocukların çoğu bunu hastalığın başlamasından sonraki iki ay içinde ve kalanların çoğu altı ay içinde yapar.
- IgAV'li tüm hastalar, başvurudan sonraki ilk bir ila iki ay boyunca haftalık veya iki haftada bir idrar tahlili ve kan basıncı takibi ile takip edilmelidir.
- İdrar ve kan basıncı takibi için ek takip ilk olarak ayda bir, ardından bir yıl sonrasına kadar iki ayda bir planlanmalıdır.
- İnatçı proteinürisi, hipertansiyonu veya böbrek yetmezliği olan hastalar pediatrik nefroloğa sevk edilmelidir.
- Karın ağrısı şikayeti ile başvuran ve glukokortikoid tedavisi gerektiren hastalarda, özellikle hematokezya, kalıcı karın ağrısı, defans varsa takip görüntülemesine ek olarak yakın gözlem ve sık karın muayeneleri önerilir.

Özet

- HSP, çocuk çağının en sık görülen vaskülitidir.
- Tipik döküntü ile başlamayan olgularda tanı koymada zorlanılabilir.
- Tedavide ilk seçenek destekleyici tedaviler ve NSAİİ'dir.
- Ağır giden olgularda, Glukokortikoid ve diğer alternatif tedaviler düşünülebilir.
- Nüks eden olgularda, özellikle gastrointestinal sistem tutulumu olanlarda Ailesel Akdeniz Ateşi akılda bulundurulmalıdır.
- Olgular özellikle böbrek tutulumu açısından ilk 6 ay özenle takip edilmelidir.

Teşekkürler...

